

~ 1941. ~

Počasí v. 1941.

Po krutých mrazích na počátku jiny v. 1940.-41., kdy klesl teploměr v nižších polohách soudního okresu úpínského až na -27°C napadly nebyvalé spousty sněhu jaké nepřamatovali ani nejstarší praměničci. Ve dnech 2. 3. a 4. ledna 1941. řádila sněhová vátice, která nakupila velké sněhové závěje a to i v místech kde jin-
dy závěje nebyvaly. Nejvíce zuřila vátice 3. ledna, kdy bylo nebez-
pečno a vůbec nemožno vydat se polními cestami. Toho dne mno-
ho dělníků úpínských továren nedostavilo se do práce. Práce by-
la odpoledne předčasně zastavena, aby si dělníci kteří práce pra-
covali dostali se domů za denního světla. Stalo se několik pří-
padů, že obyvatelé naší obce nemohli se ráno dostat ze svých
příbytků dveřmi a musili okny vylížati. Spousty sněhu zrušo-
valy úpínskou dopravu kalamitně, k jejímuž zvládnutí vyhlášena
byla v neděli dne 5. ledna všeobecná pracovní povinnost mu-
žů od 18. do 60 roků. Přes tento zábrok nejezdily vlaky po celý
týden, a nedostatečnou dopravou hrozil neolostatek živoč-
nůch protěb. Spousty sněhu byly místy lokové, že ze sněhu vyč-
nívaly konsoly elektrického vedení. Nejvíce bylo tam, kde

sněž byl smeten s velkých ploch a navát na vjezdové místa, v místech těch vyemávaly jen části korun vysokých stromů od zájiců ohlodané. Když nastala obléva, slesující se srousty sněhu lámaly větve stromů, působíce tak značnou škodu.

Měsíc únor byl mírný, První tři týdny byl teplota stále nad nulou. Živo bylo velmi nepříznivé. Sněžilo až do poloviny dubna. Nepříznivá zima způsobila vyhybnutí ozimů také byly velmi jedké a musely se nanovože zaorat. Bylo nutno žádat o předělý jarního osevu, žádostem bylo vyhověno.

Zima pokračovala dlouho do května, takže ještě 9. května byl mraz — 5°C. Nepříznivé počasí způsobilo značné zpoždění jarních polních prací. Březý jina léta již koncem dubna zelne, zazelinoly se teprve kolem 20. května. Chladné počasí bylo ještě v červnu, 12. června byl na níže položených místech slabý mraz.

Po studeném počasí v červnu nastalo krátké oteplení a hned na to bouře dne 19. června. Prvaly vod nepropily velké škody potrháním ornice a odplavením půdy s polí, na mnohých místech v Libušatově sjely rozmoklé svačky.

Poslední den v říjnu nastalo neočekávané jinné počasí. Napadlo sněhu a mimno očekávaní zůstal ležet. Následkem přeházu, že musí být vymláčeno obilí, urážla ostatní práce na polích. Sněhem zapadlo mnoho řepy, v mnoha případech i brambory. Nanovože i pole zůstala neoseva.

Hasičský sbor.

Valná hromada Hasičského sboru konala se dne 12. ledna 1941. Přítomno bylo 23 členů včetně a 3 členové přispívající. Přezkažení selže předsedou sboru Josefem Elsnereim předsesem byly zprávy funkcionářů sboru. Načelník sboru Augustin Reznicek připomněl netečnost některých členů k hasičským cvičením. Jednomyslně bylo usneseno, aby členové sboru byli vyloučeni ze sboru. — Podáváním ruky složil slib nový člen sboru Václav Kadrnas č. p. 94. — Sborový vzdělavač Josef Mikulka, který na funkci tuto resignoval na přání všeho členstva poníchal se ji i nadále. — Dne 1. února konán byl hasičský ples za účasti 130 párů. — V r. 1941. postaveni byl stojan na sušení ha-
dic. Sloupky na sloupy použity byly z obecního lesa. Práci s postavením stojanu provedli členové hasičského sboru zdarma jako pracovní povinnost. Betonový podstavce a kování stola.
— V červenci 1941. došlo nařízením o konání nočních hlídek za účelem chránění polní úrody před polními požáry způsobenými nálety nepřátelských letadel. Letadla v předstihu poče shago-
vato zapalné destičky na úrodu v Řiši. Destičky ty za určité teploty se samy vznaly a nebylo radno sbírat je holýma rukama. Nařízením o konání hlídek vyhlášení na území Řiše, roz-
sááno bylo i na Protektorát, ač za z cílů uplynula 2 léta trvání války nebyl hlášen ani jeden útočný nálet na toto úze-
ní, přesto, že na území Řiše podnikány jsou útoky denní,

Obyvateľstvo zdejší žije v tomto ohľadu dosiaľ v klidu, nariadení však muselo byť uproslechnuto, pries to že nariadené bolo koncom klidky v dobe, keď obilí bylo ešte ve stavu zelením: Klidky kondu-ny byly jednak hasičským sborem, jednak obyvateľstvom civil-um. — K zajištění požární bezpečnosti nariadená byla pro-klidka koumín. Každý koumín má být omítnut, obilén, a v blízkosti jeho nemá být hořlavých, snadno zapalných věcí, a zejména nádob se suchým pískem; vzhledem k válečné době a možnosti lepekých útoků. Klidka konala se za asistence činníka koumínka, členu hasičského sboru a členu obecního zastupitelstva. Pro uproslechnutí nariadení pokestán byl jistou obcám peněžitou pokestou. — K zajištění požární bezpečnosti v lesích nariadené bylo, aby každý majitel lesa opravil vchod do něho výstražnou tabulkou se zákazem koumín a rozdělování ohně v lese. — V důsledku válečné doby proveden byl soupis nosazných součástek na nářadí hasičského sboru. —

Ve schůzi hasičského sboru byl proveden návrh, aby mužští občane Libušova byli vyprávěni, aby přistoupili ke sboru jako členové, čímž bych přispěl. Čestný velitel sboru Čučík však odmítl tento návrh jako neproveditelný, neboť pro silnější hasičský sbor není pro více potřebná výstroj a steprokroj.

Mimo to mohlo by se dostát i sboru dosti členů ku cvičení liknavých.

Škola.

Za vedení zdejšího učitele Jana Štoka pořádaná byla besídka školní mládeže v hostinci, u Elsmu. Navštíva neodpovídala významu konání besídky, neboť současně konána byla valná hromada tělocvičné jednoty „Sokol“ v hostinci Josefa Bergera a následující večer v téže hostinci, vinčičky“ děvčat letňatorských, kamž zvědavost přivádí i hojně vdané ženy, což zmušilo navštíva a snížilo příjem konání besídky. Znáta na vstupním byla však vyproána darom 200- Kč z výřžku vinčičku na potřeby školy.

Učební osnova.

Následkem změnňých pomňů došlo i ku změně učební osnovy i na obecných školách. Jak oznámno v novinách má být výchove a vyučování založeno na národní svébytnosti a v duchu křesťanském. Štětlem vyučování má být vyučovací jazyk, který se pojí s jurokou, vlastivědou a veonými naukami. V zejména se klade důraz na znalost Velkoněmecké říši a Proktorátu Čechy a Morava. V dějině se zástvo má seznámit s nejaučejšími událostmi německého a českého národa. Má být vedeno k učeti k Velkoněmecké říši a jejímu vůdci a má poznati základy němšiny. Vyučování němšiny je povinným od 1. školního roku. Dosavadní povinný jrdmň občanská nauka a výchova se vypoušti úplně.

Časopisy.

Na spuárnu školy zasílán je zdarma německý ilustrovaný časopis: „Böhmen und Mähren“.

Knižovna.

V únoru r. 1941. uzavřeny byly žáhorské knihovny. Zakázáno jest půjčovati žákům knihy vůbec.

Pensionování šk. zaměstnanců.

V únoru došlo na místní školní radu oznámení, že mají býti dáni do penze všichni zaměstnanci školní prais 50 roku starí (ženy 50 r.). Ale všichni ti, 45 roku starí, kteří se nemohli dosud smířit s vynuceným začleněním českého národa. To byla se především církevní legionáři. Za tím účelem má místní školní rada zaslat seznam zaměstnanců okresnímu školnímu výboru. Na zdějí škole zaměstnanců ve smyslu nařízení říšského protektora není. Uvedení nařízení nepřeká se Němci. Ti mají býti ponecháni ve službě do 65 r.

Odechod řídícího učitele Vítězslava Gottwalda.

Od 1. dubna 1941. odešel do výslužby řídící učitel Vítězslav Gottwald, majitel udělosti č. 14. Vyučoval nejprve v Litomyšli. R. 1914 naukoval k vojsku a byl téhož roku na podzim na ruské frontě zajat. Pobl v zajetí na různých místech Sibíře až do r. 1920. Po svém návratu ze zajetí daň byl na školu libušatovskou. Řídícím učitelem byl tehdy František Šobotka. Po jeho odchodu na školu do Slavovic ustanoven řídícím učitelem Vítězslav Gottwald, u příležitosti jeho odchodu do penze svolána byla schůze rodičovského sdružení do školy. Přítomno bylo i zástvo a členové místní škol-

ni' rady. Zástvo rozloučilo se se svým učitelem proslovem a zpě-
vem. Za místní školní radu Adolf Dytrch jako předseda pro-
stěhoval odstoupivšímu za jeho téměř 21 letou činnost učitel-
skou v naší obci. Za tu dobu nebylo neštěstí mezi nimi a ob-
čerstvom ani v místní školní radě. Byl vždy, aby potřebám
školy bylo vyhověno ve finančních možnostech obce. Na památ-
ku odevzdal mu předseda společný dar zástva, rodičovského
sdružení a místní školní rady. Nástupcem Vítěmá Gostval-
da jmenován byl

Bedřich Sváb,

dosavadní učitel v Leveném Kostelci; narozený p. ve
Stolně.

Vyučování němčině.

Ke daných pokynů má vyučování němčině přednostní právo
před jinými předměty. Němčině musí se vyučovat v prvních hodi-
nách rána. Ne kdy odpoledne, ani poslední hodiny odpolední.
Velkým chyb v jazyku německém se strany učitele bude považo-
váno za snižování německého jazyka a sabotáž. Děti neprospí-
vající v jazyce německém nemají být uznány za způsobilé k
postupu do vyšších tříd a škol.

Narižení o zřízení studny u školy.

Na místní školní radu bylo nariženo, že pro případ poško-
zení a nebo zmačání vodovodu dodávajícího pitnou vodu pro školu
má se místní školní rada postarat o zřízení studny opatře-
nou úpisem. Studna má sloužit nejen učelům školním, ale

v účinnosti. Vě školní zahrádce nalézá se studna, která pro zřízení vodovodu byla betonovou deskou zakryta. Zřízením nové pumpy vzniklo by pro místní školní radu značné vydání. Místní školní rada usnesla se proto, že nová pumpa bude zřízena jenom v případě krajní nutnosti. K uskutečnění však dotud nedošlo.

Dešské divad. představení.

Dne 8. června sehrály školní děti z Úpice - Sychrova divadelní hru „Malí Robinsoni“. Čistý výtěžek 54.-K darován byl rodiči škole.

Nobisazemé místo industri učitelky.

Na rodiči škole zůstalo nobisazemé místo učitelky peněžních prací. Na správu školy i na místní školní radu docházely oprávněné stížnosti, že dívka zůstala bez vyučování předmětů, pro praktický život také potřebných. Aby částečně tomu odpomohla předseda místní školní rady občanka rodiči Jindřišku Teichmanovou č.p. 70., která absolvovala podivnou školu, aby do ustoupení nové učitelky na rodiči škole vyučovala za odměny vyplacenou z prostředků místní školní rady. Usnesení to-oznámení bylo okresnímu školnímu výboru se žádostí, aby na rodiči školu dorazena byla jediná učitelka. Okresní školní výbor žádost zamítl, jelikož nej nebyl odvolán zákaz umístovat potřebné učitelky učitelské a zamítl rovněž usnesení místní školní rady ohledně Jindřišky Teichmanové jako usnesení neoprávněné!

Dary ve prospěch školy:

Konsumní družstvo 80.-K, Národní Matice 80.-K, výtěžek Div. hry „Malí Robinsoni“ 54.-K, složený proplotek kvasič. hlídky 10.-K.

Místní školní rada.

Okresní úřad oznámil v červenci, že vřnosem ministerstva školství a nář. osvěty zborovni jsou v místních školních radách členství všichni členové mimo předsedu. To jmenování nové místní školní rady přichází právomocně těchto na dosavadní předsedy. Současně vyzván byl obecní úřad, aby podal návrh na jmenování místní školní rady nové.

Starostou obce byli navrženi a okresním úřadem jmenováni následující: Václav Gottwald řídící uč. v. v. předsedou, Josef Šáruba, úředník místopředsedou, členy Rudolf Vít, Kovář č.j. 7., Jan Ulba, starosta obce. Zastupce školy řídící učitel Bedřich Svob.

Zásobování.

Dne 17. ledna dostavili se do obce členové cenové kontroly, aby provedli zjištění, dodržují-li se zákonné nařízení o množství a cenách prodaného masa. Podobně stalo se i v Úpici a jiných obcích. Zjištěné závady týkaly se nedodržování stanovených maximálních cen. Nedodržování cen masa v prvním období války stalo se téměř všeobecným i na u masa prodávaného na odberní poukazy. Místo stanovené ceny 16,-K za kilogram prodává se vepřové maso za 24-30,-K za kilogram. Řevníci vymlouvají se, že za stanovené ceny není možno u polníku dobytka nakoupiti, polníci pak, že řevníci se již ne- kupuel navzájem doplácí. Při nakupení stoupa těšen není dosti dobytka, zvláště vepřů, který se vykr-

musí být dle mě, nebo není potřebného krmiva následkem
proviny jak brambor, obilí, bramborů, dále následkem zářezů
srotovat obilí, úplným vymizením krmné mouky z obchodu a
proviny s odváděním mléka.

Následkem nejistoty v zásobování způsobené malými příde-
ly potravin, stále se měnícím množstvím přídelů a dále vzpo-
mínkou na citelný nedostatek za války minulé, rozmohl
se značně pokoutní obchod, nazvaný kupování „na černo“.
Prodává se za značně vyšší ceny, než jsou stanovené ceny ma-
ximální. Od pokoutního obchodu neodradily ani značné po-
kuty u těch, u nichž přehrocené nářezem bylo prokázáno. Úřady
varovaly vyhláškami před tímto způsobem nákupu a přípo-
mínáno bylo, že pokoutní obchod mohl by ohrozit pravidelné
zásobování obyvatelstva. Z německé strany připomínáno bylo,
že značná pomoc na potraviny dle dohody k nám z Říše u
obyvatelstva toržení to přijímáno bylo s určitými pochybnost-
mi. Aby zamezeno byla možná porucha v zásobování, ohlá-
šeny byly nadřízenými úřady a vedením Národního sou-
společství přísné zátky proti pokoutnímu obchodu a zara-
zování.

Dne 16. února 1947. konána byla na popud Okresního ú-
řadu schůze v třiceti v hotelu „Republika“, na které přítomni
byli zastupci: okresního úřadu, živnostníků, zemědělců, zá-
vodních výborů, zaměstnavatelů a konsumentů. Městské

zastupitelstvo zastupoval jeho člen a vedoucí úprkických Němců Miser. Těsňuži vznesen byl appel na přítomné, by osmi silami pomáhali zabránit pokoutnímu obchodu a zdrazování. Pan Miser přijomnul též, že zakročno bude přísne proti tomú zvrnostníctvu, u nichž bude zjištěno, že dávají při nákupu ch přednost židům.

Vzácn byl zákaz výroby másla samozásobitelům, kteří jsou povinni odvést čim mléka. Aby zamjeno bylo nedovoleno stloukání másla, provedeno bylo zaplombování odstředivky a máselnice.

Zemědělcům dány byly tiskopisy k dennímu zapisování odvedené ho mléka, k zápisům o doživosti a stelnosti krav. Celkem jim utno odvést od jedné dojnice 1500 l mléka roční. Kravy, které toto stanovení množství nedocílily uznány jsou dobytím jatčným.

Dávka obilí pro samozásobitele snížena z dvaceti čim 16 kg na mšiče a osobu na 14 kg. Ustředně 2 kg měsčiči učim jako dodávkové povinnosti.

Bylo nařízeno, že v Libuňatově musí být oseto 80 ha půdy obilninami.

Na jaře ohlásim dodávkové povinnosti 4 kusů hověčho dobytka. Místk dodávek t.j. výběr dobytka měli vzdy vypracovat k tomu učim místní občané. Povinnost tu komoli všichni velmi neradi, neboť rohučí brám se do-

Sávkám. Nemí jeduak dostatek hovičeho dobytka, a mnohí hospodář prodá raději ve volném prodeji za značně vyšší ceny. Tak se stalo, že potřební 4 kusy dobytka nebyly vůbec sehnány. V květnu nařizeno bylo pro Libuňator odvést 12 kusů hovičeho dobytka. Ustanovení, že povážkovým dobytkem je těž bráva, která nedá dle dostávek určených 1500 l mléka ročně se ruší a chovány jsou jenom trávy kůží.

Ve všeobecném zásobování stýrněji se řísen o potraviny. Snížíjí se dávky na potravinové lístky. Nastává u občanstva obava o budoucnost, neboť mizí tíž naději na brzké ukončení války. Nastává shon za potravinami a obchod zaházaný zvaný obchod „pod rukou“ aub. „na černo“. Plovíjí se ceny mnohem vyšší než úředně stanovené ceny maximální. Na jaře 1941. prodávo se namnoze mouka místo za 4.20 Kč za kilogram až za 20. Kč, máslo místo za 2.34. Kč za 50-80 Kč za kilogram. Vzájemkós poměry dovolují bezzemkinnu platit vyšší ceny a kupující rádi plati i vyšší ceny v uznání za těžkou práci zemědělskou, za riziko které prodj těchto produktů sebou nesí, i za jistotu, že zakámi tím příseru hladu. Našli se síci hospodáři, kteří využívali tisné a požadovali ceny velmi vysoké ale ku cti většiny zemědělcí nutno říznati, že byla u nich snaha ku vzájemné pomoci, neb prodávali za ceny průměrné.

V květnu 1941. došlo nařizemí, že cukrářské výrobky možno prodávat jenom na potravinové lístky. Konané pouk na

Sozodusní sody na Hlavěčkách byla obzrem těsně která nastala.

V květnu 1841. ohlásilo, že společitelé dostanou mimořádný příděl cukru na zaváření a sice 1 kg na osobu.

Práci s vydáváním zásobovacích listů, s výajem poukazů na škáru a boty, kterou vykonával původně starosta obce, vykonával nyní pro Libušatov a Mařov dosazený šumivník p. Václav Blecha. Žijena byla pro něho kancelář v přístavku školní budovy. Úřaduje pro Libušatov v pondělí, úterý, ve čtvrtek a v sobotu od 9 do 13 hod. P. Václav Blecha před dosazením do Libušatova byl dokud celou hranici mezi Protektorátem a Sudety nebyla zrušena vrchním respicientem finanční stráž v Úpíci. Zarížením tímto velmi se ulehčilo práci příslušným obecním úřadům.

Červen 1841. Skoupá těsně o potraviny. Dělníci v továrnách, kteří nemají možnosti a příležitosti přilepsit si potraviny nohoupenými mimo příděl, omdlévají v častých případech vyhladověním. Největší těsně je v tisku.

Vyšlo bylo naryzení, že konšké maso, a výrobky z masa konškého mohou být prodávány jinou na obecní poukazy. Roznášelo se i používání masa ze psů. Jednu místnost chudobince v Libušatovs obýval rodina Josefa Heffleise. Činou svoji rodinu živil sbíráním a prodejem lesních plodů, děláním březových košťál a pod. Část příjmu poskytoval pro prodávání psího masa. Dříve opatroval psí maso jen pro svoji rodinu. Obzrem poměru voličů měl je, že chudobince stal se

hledáním místem k nakupům pro ty, kteří se tohoto druhu potravy neštítí. Umění čírou dostavil se do chudobnice české, s náněním, že i maso při má býtli ohledáno zvěrolékařem.

Nastává nedostatek kuruva. Prody jelo se stále více omezuji, takže kupující se dostává ku koupi třeba jenom pro svou cigarety. Dymkový tabák není vůbec k dostání. Na koflíkách objevují se tabulky s označením, že v určitéch hodinách se neprodá.

Červenec. Rolníci mají dodati nově 9 kusů hovězího dobytka. Náhodně okres, kam se dováželo 70% jasičného dobytka prohlášen byl v zásobování masem za soběstačný.

Dne 8. září zavaden byl prodej kuruva v omezením množství. Každý kurač musel se přihlásit do určité prodejny. Kuruva vydává se na odběrů lístek na mydlo, jelikož l. zov. tabáčky nejsou dovoleny zavadeny. Prodyna odsíláme se část lístku a na rubu lístku potvrdí přihládku. Povolené množství kuruva činí na týden 30 cigaret, nebo 6 doutníků, neb 1 balíček dymkového tabáku a 6 cigaret. Předtím vyšší v září na 40 cigaret.

Nedostatek krambounů. Konec srpna nastala nouze v zásobování ranními krambouny. Na obyvatelstvo vesnic tíseň také nedolehla, ale ve městech vedla k hojné nespokojenosti. V úpíček továrni fy Oberländer zastavilo dělnictvo na protest práce a nepřerušovalo právo od 7 do 9. hodin, kdy práce opět započala na zámok úpí zástupce úpíček Němců p. Niesra, který sem byl

zavolaní z továrny na Sychrově kde byl ustanoven vedou-
cím komisíem pro zabírání židovských majetků. Při zákro-
ku u Oberländera oznámeno mi bylo telefonicky, že i v to-
várně na Sychrově část dělnictva zastavila práci. Jelikož u-
dělost se stala za válečných poměrů a v době, kdy trvá zá-
hoz stávek, zákroceno bylo přísně proti osuňování stávo-
ky. Devět dělníků bylo zatčeno a ihned v noci odvezeno. Zát-
cím způsobilo rozruch v celém okolí zvláště proto, že násle-
dovalo brzo po zatčení řady válečných újeňských občanů,
o čemž psáno na jiném místě této knihy.

V září dosti ohlášeno, že brambory zakázáno je ku-
porati volně. Vybírání usměřeno bude výběrem od-
berních lístků na brambory s množstvím 125 kg na 10
měsíců pro jednu osobu.

Září 1947. Mnozí se připady, že pekaři nemají mouku
na chleba, a spotřebitelé nedostanou pečivo ani na od-
berní poukazy. Okolnost ta podporují obelod „na černo“.

Ohlášeno bylo, že jádrové ořechy je zabaveno a majite-
lé sodů a ořechovní vůbec nesmějí ořechy volně prodávo-
ti. Pamaty všeobecné domněnka, že potraviny vyvážejí se
pro zabavení do Šudeta a do Říse. Je známo, že v Šudetech,
krají to přivážejí průmyslovým žsům pomocí zásobovací,
lepší a přibližně vyšší. Nedba, se proto zakazu a noku-
puje se pod rukou. Ceny potravin tím značně stoupoji.

Mnozí se krádně zkrádali a pokoušeli plodit: brambory, zeleniny, ovoce. V Libušatově bylo mnoho ovoce zanoce očištěno. Kradl se nejen z bídy, ale i z rozhořčenosti, že ovoce kterého bývalo plně krásný nemůžeme nikde koupit, neboť prodává se jenom pro děti na přidělové listky. Z obchodu zmizela úplně cibule a cena její stoupla na 15-20 Kč za kilogram.

Důležitým letošním rokem ve státi, zaborování učiněna zmínka o prodeji „pod rukou“ za vysoké ceny. Bylo dosti těch, kteří nedostatkem potravin a jiných potřeb využívali ku svému prospěchu. Nastali se i takoví, kterým pokoutní obchod stal se jíměslenná a kteří ke získání potravin ke nedovolenému obchodu nabývali ceny velmi vysoké, občanům s menším příjmem nedostupné. Že tomu učiněna přítrž zásahem říšského pro-sektora Heiaricha. Z nařízení jeho vyhlášeño bylo stanné právo a dostlo ke velkému počtu poprav jedinců pro vele-zradu a hospodářskou sabotáž. Přísně toto opatření mělo vliv na ceny masa a jiných potřeb živočišných, které obratem byly prodávány za stanovité ceny maximální. Poprav-veným občanům zabaven byl majetek. Dne 2. března o-známiły noviny a rozhlas, že ze zabaveného jíměni stáno bude 200.000 párů obuvi potřebným podínám zdarma. V Libušatově bylo tak rozděleño zdarma 15 párů qua-corních bot.

Začevn bylo oznámeno, že přiděl tuků pro teže, velmi

sojči a dlouho pracující zvýšije se o 420g t. j. na 1040g na jednu zasobovací období čili 4 týdny. Pro tyto zvýšení bude též přidán kurníva o 15 cigaret týdně.

Na návršních tabulkách objevil se plakat vydané Národní ústřednou zaměstnavateckou, vybízející ku potírání lichvy.

V druhém listopadovém týdnu došlo nařízení, kterým se zastavuje mléč v malých mlýnech dnem 23. listopadu počínají. Napříště dovoleno bude dorážeti obilí do mlýnů úředně určeným jenom v stanovných dnech a určenými k tomu osobami. Nařízením tímto odejmuta má býti možnost semliati obilí mimo mléč výkazy, čímžku dovoleno bylo jenom částečně.

Byla zabavena sklizeň cibule a nastal jí nedostatek. Cena jí velmi stoupla. Konečně na pozem stavoven byl přidat cibule v největší množství na listky na brabanty. (20kg na osobu)

V předvánočním době dostalo se občanstvu přidat 30g zrnkové kávy na osobu. Jinak káva z obchodu úplně vymizela. Njen káva zrnková, ale i náhražková prozera káva zrnová.

Česká zemědělská vyvolala plakat, vyzývající zemědělce k plnění povinností ve velikém roce války, aby ani v nejmenším nezanedbali svoji služby přírodě.

Zabavení obecních kronik.

V minulém roce bylo nainženo, že obecní kroniky mají být odezda-
ny neporušeni Okresním úřadem. Není pravý vhodně aby byly u-
loženy na obecních úřadech, neboť jak uddáno v příjímácek za-
slauýcl obecním úřadem svými zápisy o vácke světové, a mno-
hých událostech po ní, (t. j. během trvání Republiky ciskosloven-
ské) nejsou v souladu s nynějším začteněním našeho národa.
Knihy měly propadnouti konfiskaci. Na záhrok kulturních pra-
covníků ciských došlo k dohode a knihy jsou nyní uloženy v
Archievu země ciské v Praze. Jsou pod uzáverou, t. j. nesmí se z
nich vypisovat ani do nich nahlízet. Na obecní úřad došel vlt-
ně přípis Okresního úřadu, v němž se nainžuje přezkoumaní o-
sobnosti kronikářovy pokud se týče jeho postoje k nynějším
začtením našeho národa. V případě, že by kronikář v tom směru
nevyhovoval, má být ustanoven kronikář nový. Okresní ú-
řad v dalsím nainžuje, že uvedené nainžení a minulé události
něčho minulé na povinnosti před pamětní knihu obecní i na-
stále, a že se má pamětní kniha provádět na náklad obce nové.
Pokud se tak nestane, mají být zápisy prozatím vedeny v poznám-
kách. Za účelem podléání informací o dalsím vedení pamětní-
ků knih svolal Okresní osvětový sbor v Týnci schůzi kronikář-
ů na den 23. února 1947. Schůzi zahájil úřadující místo-
půdsida Okresního osvětového sboru J. Kosiog, řídil místom-
stší škola v. v. Přednášku, jak věsti nadále pamětní knihy obec-

mu přednesl Václav Schreiber, kronikář města Úpice, též referent Okresního osvětového sboru ve věcech kronikářských. Na popud jednatele O. O. S. učitele Josefa Kuptky z Velkých Svatoňovic bylo usneseno, aby všichni kronikáři na soudním okrese upickém přihlášení byli ke Svazu venkovských kronikářů v Prose.

Dále byli přítomni kronikáři vyzváni, aby ve svých obcích propagovali psaní pamětních knih rodových, pro které bude uspořádán zvláštní kurs. Na schůzi byli přítomni z Libušatova mimo obecní kronikáři Adolf Dytrch, členové organizace Mládež národního součeství Josef Vlček syn polníka čp. 50., Franta Nyvolová čp. 45, a Marie Mikšová čp. 157.

Kurs pro rodové kronikáře.

Okresní osvětový sbor v Úpici uspořádal ve dnech 26. a 27. dubna r. 1941. kronikářský kurs v budově měšťanské školy chlapecké v Úpici. Kursu se účastnilo se na 30 zájemců, mezi nimi 3 z Libušatova: Josef Vlček čp. 50., Oldřich Falta, syn polníka č. 67. a obecní kronikář Adolf Dytrch čp. 131. (99.) Na kurse přednesly četné přednášky: Václav Schreiber městský kronikář úpický o psaní knih, z nichž možno čerpat látku pro psaní pamětních knih, a k minulosti rodů, a Josef Kosiur, ředitel měšťanských škol ve výslužbě o tom, jak sestavovati rodokmeny.

Tělocvičná jednota Sokol.

Valná hromada spolku konala se dne 19. ledna 1941. Při volběch zvoleni: Ladislav Nyvol, starostou, Josef

Ketfluš učitelkou, Karel Mikes jednatel, Jaroslav Eler
vedoucí mládeže

Tělocvičná jednota konala za spolupůsobení mládeže
Národního soukromství zábavní věci u Bergů. Účast hojná.

Rozpuštění „Škola“

Dne 12. dubna 1941. Dostal se do obce četnický stájmistr Jan
Pražák, aby ofitlášil rozpuštění tělocvičné organizace „Škola“.
Ymni všech jednot a tím i jednoty v Liběňatově se zabavuje.
V poslední schůzi jednoty bylo usneseno, aby částka peněžního
vkladu ve výši 1000- Kč darována byla zdejšímu rodičovskému
sdružení.

Úmrtí v r. 1941.

- 3/2. František Škuda c.p. 32. v stáří 83 r.
25/3. Josef Petrá, kovář c. 55 " " 81 "
26/3. Cerěk Murtlík " 64 " " 59 "
22/4. Bohuslav Antoš, syn polníka, nájemce usedlosti c. 8. v st. 79 r.
22/4. Vincencí Redlová c. 139. v stáří 58 roků.
24/5. Ben. Bakes c.p. 3. " " 54 "
26/10. František Sedláček c. 176. " " 76 "
8/12. Amalie Sochorová, významná c. 67 v st. 72 r.
13/12. Zbyněk Vít c. 8 v st. 78 r.
17/12. Jan Lebeda ve Svobodném v st. 71 r.

Pocet obyvatel r. 1941.

V r. 1941. bylo v Liběňatově na počátku r. 1941. 679 obyvatelů,
z toho v stáří do 1/2 r. 18, od 1/2 do 6 r. 37, od 6 do 10 r. 39,

10-14 p. 54, od 14 p. nahoru 531.

Pracovní poměry v r. 1941:

V r. 1941 pokračoval čilý stavební ruch z minulého roku. Podnikání staveb bylo však ztíženo nedostatkem stavebního materiálu: cementu, cihel dřeva a železa. Koupě dřeva a železa bylo vázáno na úřední povolení. Nedostatek nastal množstvíms dřevákem br. Ruš. Rovněž citelný byl nedostatek potřeb publikářských a natváčských. Natváči, pokud se nezapobíli byli odkázáni jinou na náhrady, neboť jinak nebyla vůbec k dostání. Platilo se až 70 Kč za kilogram místo dřívějších 7 Kč. Počínají-li činnostem byly náklady zakázány vůbec. Dostel také zákaz podnikání soukromých staveb a stavby již podniku kmité bylo dovoleno dokončit jinou na úřední povolení.

Textilní továrny odkázány byly na úřední povolení dovážky materiálu, a pracovalo se omezeně. Jenom v továrně na Lychově, kde se spřádalo místo juty papír a škala nepřívěvá, plynulius byl dobrý provoz a pracovalo se 16 hodin denně ve dvou směnech. Továrna tato zaměstnala mnoho pracovníků sil přijatých i mamnoze z továren sousedních.

Mnoho dělníků našlo práci v Rušia v Sudetech a občas konalo se nejináční pracovníků sil ohlášené vždy vyhláškami.

V červnu došlo nařízení, že továrny kde se pracuje omezeně, mají uvolnit část dělnictva na práci do továren v Sudetech, z Úpíra odvést část dělnictva do továren v Pávci u Třeborova.

Ovocnářství.

Ke nařízení nadřízených úřadů mají věci v řádné přístou-
má a osetím ovocných stromů na starosti ovocnické krouž-
ky, jmenované okresním úřadem na návrh úřadu obec-
ního. V Libušatovs jmenování byli: Adolf Pytrch č. 131.
předsedou kroužku, jeho pomocníky: Josef Havel č. 177,
Josef Eloner č. 37., Josef Kábrt č. 73. a Hubert Beck č. 106. Prá-
ce jejich spočívá v poučování, informování, a k nabědění k
plnění ovocných nařízením. Práce jejich nesetkává se s dostateč-
ným porozuměním.

V zakradáček usíchlají větší stromy následkem krutých mra-
ze posledních dvou zim. Dorršuje se dle zkouky v ovocných sa-
dek jako není pamětníka. Dospělé světlé stromy vymrzly
téměř úplně. Jenom o něco méněji krásně, zraje všechny
ostatní dřevy stromů.

Předsedovi Adolfu Pytrchovi zaslány byly okresním úřa-
dem tiskopis pro přísti tele ovocných stromů za účelem kontro-
ly nosnosti, vzrůstu a odolnosti vůči škůdcům a nemocem
u jednotlivých odrůd ovocných, které také nejvíce vzdorovaly
mrazům za posledních dvou let, kdy tolik stromů pomrzlo. Kon-
trole má se konat v letech 1941-1951, aby zjištěn byl sortiment
doporučitelných odrůd ovocných pro okres náčodský a novo-
městský. Zaznamenává se: odrůda, její speciální pojmenování,
půda, vzrůst, květnatost, plodnost, odolnost vůči škůdcům.

Sečtení ovoce nejel. stromů.

Sečtení provedeno bylo v říjnu r. 1941. k účelům statistickým.

Výsledek byl následující:

Druh a tvar stromu:	plodné	mladé neplodné	staré a odumírající	
jablone	ryso a polokmeny	372	765	254
	zakrslý voň. rostoucí	14	64	11
	trárové stromy	112	—	—
hrušně	ryso a polokmeny	76	75	57
	zakrslý voň. rostoucí	5	38	4
	trárové stromy	6	—	—
kdoule	—	4	—	
šišně	66	107	25	
višně	2	7	4	
švestky	43	205	25	
slivy	5	41	—	
mirabelky a ringle	5	10	—	
meruňky	—	6	—	
broskvoň	—	10	—	
mandloně	—	1	—	
vlašské ořechy	14	12	5	
ječle kaštaný	—	—	—	
rybí	119	—	—	
angrešt	69	—	—	
moliný v m ²	17	—	—	

Sjíždění bahnitě prúdy.

Léto p. 1941. vyznačovala se nebyvalou množstvím sněhu. Tajícím sněhem narostlá mozařská prúda při jarní oblévě na mnohých místech sjížděla. Sjížděním prúdy byl velmi poškozen majitel domku č.p. Ladislav Bečvářka. Pětý bratr zavolal mu a úplně zrušil výsledek jeho práce minulého roku; prodávámí bratru. Velké spousty mozařky zavolaly mu úplně dvorek. Skodu zrušil smlánavou tajemnické Národního souučenství. Utěk z úpce, za účelem poskytnutí pomoci. Na podanou žádost k ministertvu sociální péči poskytnuta byla poškozenému podpora 3000,- Kč na urovnání a zajištění bratru.

Taneční zábavy za války.

V červnu r. 1941. podléším zákazu tanečních zábav byly tyto zase povoleny, ale po jednom týdnu trvajícím povolení opět byly zakázány.

Zavírání hostinců.

V červenci měsíci došlo nařízením majitelům hostinců, ale kterého určité jeden den v týdnu má být každý hostinec uzavřen. V Libušatově hostince Antonína Tichmanera uzavřen je každý pondělek, hostinec Josefa Bergera č. 13. v úterý a hostinec Josefa Elsnera v pátek.

Sběr lesních plodin.

Úředním nařízením zakázán byl sběr a volný prodej lesních plodin. Plodiny dovoleno prodávat jenom do určitého k tomu sběru. Politický okres náhodně jako převážně průmyslový byl z nařízení vyjmut. Povolnění náhupru přičaavhorého cuberu na zavářeniiny, 1.20kg

na osobu mimo pravidelný příděl umožněno bylo občanskou
zřítkováním ovoc, což přijato bylo v nynější válečné době o proto-
viny s uspokojením. Okolnosti té bylo v plné míře využito a
zavazem používá se za náhradu tuků, ovšem nedostatečnou.

Prodej stavebních parcel.

Na obecní úřad docházejí žádosti o prodej stavebních parcel.
Na schůzi obecního zastupitelstva konané dne 12. června 1941. bylo u-
sneseno žádosti ty zamítnout, jelikož následkem válečné doby a
vzniklého tím nedostatku stavebních hmot zakázáno bylo
prodáváním soukromých staveb. Koupi pozemků měly sloužit je-
ním k bezpečnému uložení úspor.

Prodej obecního rybníka.

Majitelka mlýna Růžena Štafová podala na obecní úřad
žádost o prodej pozemku, na kterém se nalézá vodní nádrž na
zásobování mlýna vodou. Majitelku mlýna zastupoval v té zá-
ležitosti bratr majitelky Václav Štáfa, zedník mlýnář. Uvode-
ná nádrž sahá káysí až k protější stráni, k místům, kde se
nyní nalézá chalupa Bedřicha Šeborka č.p. V době té vedla obe-
cní cesta po stráni pod č. 118. a 47, vodou znaitelná. Zřízením
obecní a později okresní silnice údolím, stala se z bývalého ryb-
níka nevelké nádrží. Nádrž ta v poslední době vodou mi při-
vály několikrát se protřkla a vyžadovala důkladného zaji-
štění. Václav Štáfa v zastoupení své sestry žádal o prodej pozem-
ku, který pro obec byl bezcenným, neboť na něm tvořá služebnost

vodní nádrže pro mlýn. Majitelka mlýna žádala o převzetí pozemku do svého vlastnictví, aby protilebnou úpravou nádrže mohla provést i na pozemku vlastním? Ve schůzi obecního zastupitelstva konané dne 12. června 1941. bylo usneseno, aby se pozemek prodal za cenu 1'50 Kč za čtvereční metr. Ve vodní nádrži zajištěno bude kuchovní náčiní prádla a nabíjení vody v neomezeném rozsahu.

Národní pomoc.

Prezentem Národní pomoci jmenován byl pro Libušatov Josef Jindra c. p. . Při sbírce na Národní pomoc vybráno bylo v Libušatově 826 - Kč. Úholem Národní pomoci je promáhati strádajícím občanům.

Sbírka teplých oděvů.

V nedělních novinách dne 28. prosince 1941. otisknuta byla výzva státního presidenta Dr. Emila Háčky, aby občanstvo darovalo ve prospěch mrzouctek německých vojáků, bojujících v Rusku teplé součástky oděvu a kožšiny. K účelu tomu provedena byla sbírka pánovněch. Sbírku provedli: Mihalčka Josef, Kaprák Oldřich, Kábel Josef c. 77, Vlček Josef, Seidl Josef c. 118, Mikeš Karel c. 151, Ludvík Josef c. 12, Semerák Josef, Lukáš Josef c. 72, Král Václav c. 10, Teclman Josef c. 37, Tucek Oldřich c. 90, Emblich Oldřich, Pich Josef ml. c. 74, Záruba Josef, Řezníček Augustin c. 88, Záruba Karel, a Písouk Ladislav. Darováno bylo: 20 kusů kožšiny, 1 kožík, 35 kusů koží vyřezaných, 15 párů ponožek, 6 párů

punošch, 16 světl a pullovrů, 11 košil, 5 podvlekaček, 33 čepů, 5 párů rukavic, 1 vlniná přikrývka, 9 párů chodidel na usí, 36 sálů a sálků, 13 náčerníků, 1 vojenská košilka, 3 kobáty a 2 ovínky.

Zabavení lyží.

V týž den oznámeno bylo v rozhlase, že tímto dnem počínaje prokládají se za zabavení vsičny lyží sélkou 180em počínaje. Lyže s vázáním a bez vázání, hole i samostatné vázání. Lyže mají se odevzati 24 hodin po ohlášení. Porotě bylo oznámeno, že okres náhodský jako okres horský je z naryžením toho vyjmut.

Starba okresní silnice

Libňatov, Maršov, Týž r. 1934.

Zápis o starbě této silnice se nalézá v I. díle pamětní knihy obce Libňatova. Když šlo obecnímu úřadu vyzvat okresního soudu v Úpici, aby obec zavědla knihovní pořádek, předně výkupu a vyvolání pozemků zabraných stavbou, byla přejata se zaknihováním svedena J. U. Dr. Finterovi v Úpici. Ke shlého přípisu je seznam zabraných pozemků následující:

1. Josef Bugr č. 13. - - - - - 3 a 52 m
2. Fráman a Emili Vítovi č. 18. - - - - - 3 " 89 "
3. Karel Eler č. 20. - - - - - 2 " 90 "
4. Rudolf Bugr č. 21. - - - - - 12 "
5. Josef Elsner č. 37. - - - - - " 59 "
- 6.

7. Januška Kličarová č. 32	- - - - -	4 a 10 m
8. Marie Ludvíková č. 33.	- - - - -	- " 66 "
9. Anna Kosinková , 34	- - - - -	4 " 44 "
10. Josefa Božena Teichmannovi č. 37.	- - - - -	- " 59 "
11. Jindřich a Marie Petřovi , 55.	- - - - -	2 " 52 "
12. Čeněk a Růžena Mertlíkovi č. 64,	- - - - -	7 1/2 " 23 "
13. Josef Růmčička č. 82.	- - - - -	0 " 15 "
14. Josefa Šklíbová, č. 86.	- - - - -	2 " 52 "
15. Josef Prokop, č. 98.	- - - - -	0 " 78 "
16. Adolf Dyttrich č. 99.	- - - - -	- " 4 "
17. Jaroslav Nývelt č. 101.	- - - - -	7 " 94 "
18. Josefa Anna Vondračková č. 108.	- - - - -	0 " 46 "
19. Marie Fešlová č. 113.	- - - - -	2 " 02 "
20. Josefa Lidmila Harlová č. 117.	- - - - -	- " 45 "
21. Vilém a Růžena Gottwaldovi č. 114	- - - - -	- " 12 "
22. Josef Jindra č. 144.	- - - - -	7 " 47 "
23. Jan a Lidmila Onsoigovi č. 150	- - - - -	- " 32 "
24. Obec Dobruška z obce majitelku	- - - - -	15 " 29 "
25. Růžena Týlová a Hermína Kinclová	- - - - -	72 " 9 "

Směny: obec postupyje:

1. Hermann a Emilie Větrovi č. 118.	- - - - -	- " 16 "
2. Josefa a Anna Vondračkovým č. 108.	- - - - -	- " 74 "
3. do věřejného statku	- - - - -	- " 10 "

Poznatých kromě toho: pochybujícím jsmo vyřizují prod č. 79, 21.